

כל הערב בליתי עם פ.ר. שוחחנו במשך ארבע שעות
שלמות - והפעם זה לא היה איבוד זמן לשוא. הוא ניסה לשוב לסימה
האהובה שלו - ויצמן. אבל אמרתי לו חבל על הזמן. אני התיאשתי
משנות את דעתך - ואתה לא חשנה דעתי. חסרונותיו ולקוייו של רצמן
אני יודע אולי לא פחות ממך, אבל אני יודע ליקוייו האמתיים,
ואני יודע את החיוב שלו. ומוטב שנדבר על העניינים. קודם כל
מצב העבודה בארץ. אמרתי לו מה שאנו נדרוש עכשיו מהממשלה בענין
זה, אבל גם אנו צריכים עכשיו לגייס כל עבודה אפשרית ועליו
לעשות כל מה שבידו. הוא יגש עכשיו להצגת העמודים בקו חדש
מהירדן לת"א. הוא רוצה "לבנות עיר בקיסריה". המניעה
"היחידה" 50 הערבים שיושבים שם. האדמה היא של הפטריארך היווני,
ויש לו הבטחה מהפטריארך למכור לו האדמה, והדבר חלוי רק בווקופ.
מה תעשה "העיר"? - מה אכפת לך - אבנה אלף בתים שם... הוא רוצה
לחדש המו"ם על בנין רכבת מבית שאן לים המלח ועקבה. אבל צריך
לרכוש אדמת עמק הירדן - מילחא זוטרטא... סיפרתי לו מה שאנו
עומדים לדרוש מהממשלה בנידון קרקעות. "נגב לא צריך - רק עמק
הירדן". אמרתי שאנו דורשים גם כל מה שניתן לדרוש בעמק, אבל
הנגב גם הוא דרוש לנו. החברר מיד שאינו יודע מה זה נגב.
ויותר קל היה לי לקבל את הסכמתו הוא לנגב - מאשר, חוששני, הסכמת
הממשלה. נחלהב לענין עקבה. שאלתי אם יעזור לי השגת כספים.
אמר: תהיה לך קונצסיה על דיג - ואחן לך 25 אלף. אמרתי לו
חן 25 אלף ואני אשיג בשבועות אחדים קונצסיה. אמר - לא,
אני מתחייב לתת לך 25 אלף, אבל אוכל לתת לך רק אם תהיה לך
קונצסיה.

השאלה העיקרית הייתה - קואופרציה. הפעם נתרכך והמציא

לעצמו מוצא. קואופרציה עם ההנהלה - לא. קואופרציה אחר - כן.
אני אספר לך כל מה שאני עומד לעשות, אני אעזור לך בכל מה שאוכל
לעזור, אבל אני אעזור לך, כבן-גוריון, ולא כהנהלה. אמרתי
לו שאיני מתעניין במליט. אין אני איש אחד בהנהלה, ואיש שני
לעצמי. אני חמיר אותו איש. יש הכרח עכשיו בשיתוף פעולה של
כל הגורמים המכריעים בישוב, ואל תתאונן על חתירה חתך -
כשאתה עושה דברים בלי ידיעתנו, ואנחנו סבלי דעת - נעסוק באותם
הדברים, ולא נעשה מה שנחוץ לך. גם אני מצדי נכון לספר לך הכל
וגם להתייעץ אחר, כמובן - אעשה מה שאני אמצא לנחוץ ולא אקבל
דעתך כשלא חשב נראית לי. אבל אם תקום קואופרציה אחיעץ אחר
ואמסור לך כל האינפורמציה שיש בידי.

טוב, לכך אני מסכים לגמרי - ענה. הייתי חמיר מספר
כל דבר לברל. אני מבטיח להגיד לך כל מה שאעשה ואעזור בכל מה
שאוכל לעזור.

אמרתי לו שהקואופרציה נחוצה בשני שטחים עיקריים:
בפעולות כלפי חוץ - ובענייני הישוב הפנימיים: בשאלת עבודה
עברית ויחסיים פנימיים בישוב. אמר זוהי שאלת תוצרת. אמרתי
לו זוהי חמימות. ההסדרות מעונינת בתוצרת כמוך. - גמרנו
לשוב לבירור הפעולה הדרושה בעניין זה בארץ.

סיפר לי שראה היום את סמואל. הציע לו להצטרף
לבורד ולהיות יו"ר. סמואל סרב, כי דבר זה מתישב עם מנהיגותו
במפלגת הליברליט. עכשיו הממשלה מתייעצת אחר בענייני אר"י

ובענינים אחרים - כשיהיה מנהל חברה לא יוכל ליעץ, כי יהיה מעוניין. סמואל אמר לו למה הוא מפריע לחולה - והשיחה עברה לענין החולה. שאלתיו אם באמת יש לחשוש להפרעות. עשה עצמו כחסה ושאל במה אני מפריע? אמרתי אם פירוש השאלה שלא תהיה כל הפרעה מצדך - הרי זוהי תשובה מספיקה בשבילי. שאל שוב לאיזו השרעה אתה מתכוון? אמרתי לו בחוגי הממשלה יש חשש שאתה עומד להפריע לתכנית היבוש וההשקאה של החולה. הכחיש. שאלתי: מנין החשש? חזר לויצמן. כמובן אפריע לתכנית ויצמן שרוצה להשקות בחולה שלוש מאות אלף דונם. אמרתי היכן יש שטח עצום כזה - כל השטח מחוץ לקונצסיה הוא 110,000 דונם. אמנם יש לפי דעת המומחים קשר בין שטח הקונצסיה ובין החלק הזה, כי אין ליבוש שטח הקונצסיה מבלי יבוש כל החולה. אמר: אני מתנגד רק מפנישעושים הדבר מבלי להמלך אתך. שאלתיו - ולעצם הענין אינך מתנגד? אמר לא. שאלתי - אתה לא מתנגד ליבוש בלבד או גם לא להשקאה. אמר - אני מסכים גם ליבוש וגם להשקאה בשטח הקונצסיה. אולם המים לא יספיקו ליבוש שטחים יותר גדולים. אמרתי לו: אראה בקרוב את הנציב. ידעתי שהוא מתעניין בחולה. יתכן שישוחח איתי על ענין זה ואולי יעיר שיש חשש של הפרעה מצדך. האוכל להגיד לו בשםך שאין מצדך כל התנגדות לתכנית היבוש וההשקאה בשטח הקונצסיה. אמר - כן, תוכל להגיד לו זאת בשמי. תאמר שאני דורש רק שהדבר יעשה מתוך קולברציה איתי.

שאלתי על חכנית האויאציה. אמר שהוא דרש מהנציב מונופולין - לזאת הנציב לא הסכים, והוא עדיין מטפל בדבר. אמרתי לו גם אני מתענינים בדבר, אבל כל זמן שאתה עוסק בזה

לא נחערב. אולם אם נגש לענין עקבה נצטרך לאווירונים -
גם בשביל טרנספורט הדגים וגם בשביל מגע עם פנים הארץ. אמר
לי שיודיע לי על כל צעד בענין זה.

שאלתיו מה דיבר עם מוסוליני כשהיה ברומא? אמר
שהקונסול האיטלקי הנפגש איתו תכופות בירושלים אמר לו מזמן
שמוסוליני רוצה לפגוש אותו, ולפני חדשים היה ברומא ונכנס
למוסוליני. מ. שאלהו על היחסים עם תורבים. אמר לו - היחסים
לא טובים. מ. שאל מדוע? ענה - זוהי ההתנקשות בין מזרח ומערב.
אמר לו מ. שגם הוא עומד לפני פרובלימה זו באביסיניה. אמר לו
ר. מדוע אין המערב מתאחד. ענה מ. אה - אילו יכלנו להיות
טובים. אילו איטליה, צרפת ואנגליה היו הולכות יחד - הוא היה
רוצה בזה. כשבא ר. ברומא ללונדון סיפר על שיחה זו למלקולם.
ואמר למלקולם - למה אחס מתנגדים למוסוליני - יש סכנת יפן.
סכנת גרמניה - למה לכם לריב עם איטליה? אמר מלקולם - צרפת.
אבל אם הקבינט לא יתנגד לשאיפות מוסוליני בחבש תפול הממשלה
מיד.

סיפרתי לו אז מה שסח מוסוליני לפרסו על "מדינת
היהודים של רוטנברג וז'בוטינסקי. ר. השתומם ואמר שלא הוציא
מפיו המילה "מדינת יהודים" ולא העלה על שפתותיו את שמו של
ז'בוטינסקי. שאלתיו מנין צורך זה רוטנברג וז'בוטינסקי בפיו
של מוסוליני - הן לא יתכן שפרסו בדה דבר זה מלבדו?

חשב ואמר: יתכן שזה בא מהקונסול האיטלקי. מיד
לאחר ישיבת הוה"פ הציוני בירושלים קרא לו הקונסול ושאלהו על

נאומו של ויצמן בענין מפעל החשמל, ושאל אותו מדוע ויצמן נלחם נגדו. יתכן שהקונסול הודיע למ-ני שויצמן נגד רוטנברג, ומכיון שהוא יודע שז'בוסינסקי גם הוא נגד ויצמן צריך את שניהם יחד. שאלני על מצב המועצה המחקרת. סיפרתי לו. אמר במה להשפיע על ווקופ? אמרתי: שום השפעה לא חצלה על ווקופ. דרוש להשפיע על בולדווין - כי למקולם אין בענין זה ערך קובע. וסוב היה שרדינגר ידבר עם בולדווין. אמר שרדינגר עודנו חולה ושוכב במיטה ולא יוכל, אילו היה בריא הוא חושב שהיה מוכן לדבר עם בולדווין. אולם הוא, מ.ר. יוכל לדבר עם אליוס. אמרתי - אין בזה רע, כמובן, אבל שום מיניסטר לא ישפיע בענין זה מלבד נשיא הממשלה. מילה אחת של בולדווין תספיק לדחות את הענין, לכל המחנות באופן זמני.

לבסוף התאונן על קיצים שרצה לסדר שכיחת מחאה ועל ארגון הפקידים שלו בהסתדרות.

שבנו לענין עמק הירדן והוא מסר לי על חכנית לבנות תעלה מנהרים עד ים המלח, בגובה של מאהים מטר מעל הים, להשקות את כל העמק. "אילו ויצמן לא היה מפריע - כבר היה עמק הירדן שלנו". כשיהיה בידינו עמק הירדן נעבור גם לצד השני. להנחה השנייה הסכמתי בלב שלם.

- באדם זה יש תערובת משונה של מסירות לענין ואנוכיות צרה, שכל בריא ומעוף - עב. דמיוניות קלושה, אופי חלמיש ורכרוכית. מסוגל להועיל הרבה - וגם להזיק לא מעט. -

- אותו מנוול, לנדוי, הגיע גם לפ.ר. בסוף השיחה
שאלני פ. מה פשר "המלחמה בין פלקור ויט"א". שאלתיו מניין לו
דבר זה. אמר שבא אצלו לנדוי והביא מכתבים מכל גדולי ישראל
(איינשטיין בתוכם) וביקש ממנו לבוא איתי בדברים על הפסקת
"המלחמה". הסברתי לו מה זה לנדוי ויעצתיו להשליכהו מעל
הפדרגות.

13.10.35

במרנו היום בצורה טועית את התזכיר למקולם.

לאחר שסיפרתי לויצמן מה שאמר לי אמס פ.ר. בענין
החולה הלך וכתב מכתב לווקום שעל פי בקשתו דברתי עם פ.ר. בענין
החולה, ופ.ר. הודיע לי שאינו מתנגד, אלא להיפך. הוא מוכן
לקואופרציה עם הטוכנות בענין זה. כשראיתי את המכתב במשרד -
ויצמן לא היה - אמרתי ללוריה ולמי למחוק את הדברים האלה, כי
אם הדבר יגיע לר, יראה בזאת אינסריגה. איני יודע מה יאמר ו-ן.
לוריה מסר לי הצעת ו-ן לכחוב לפ.ר. ולבקש ממנו לאשר את דבריו
על החולה בכתב. גם הצעה זו אינה טובה. לעומת זאת אשלח לפ.ר.
העתק מכתב שאכתוב לברל על השיחה, ובמכתב זה יהיו כל דבריו
בענין החולה באופן מפורט. מכתב כזה יספיק לאותה המטרה שו-ן
סהכוון לה.